

Kultur-, idrott- och fritidsförvaltningen
Niclas Lindberg
Epost: niclas.lindberg@vasteras.se

Regeringskansliet

Yttrande över Remiss - Demokratins skattkammare: Förslag till nationell biblioteksstrategi

Västerås stad är generellt positiva till förslaget till nationell biblioteksstrategi, som vi i grunden uppfattar den; ett sätt att åstadkomma strukturella förändringar som lägger grund för ett tydligare statligt engagemang för och finansiering av biblioteksutveckling, som sträcker sig bortom att enbart anta bibliotekslagstiftning. Genom det synsättet är strategin och dess reformförslag förenliga med den kommunala självstyrelsen och i överensstämmelse med finansieringsprincipen.

Västerås stad ser också positivt på inriktningen för de sex reformförslag som förs fram.

1. Inrättande av ett nationellt kunskapscentrum för skolbiblioteksfrågor, som bland annat ska utveckla och förmedla ”best practice” samt stimulera metod- och kompetensutveckling.
2. Stöd till medieförsörjning och distribution av medier på de nationella minoritetsspråken.
3. Samordna den nationella medieförsörjningen till personer med annat modersmål än svenska.
4. Stärkta nationella, digitala tjänster där staten tar ansvar för digitala biblioteksplattformar för olika målgrupper och tjänster. Uppdraget inkluderar massiv digitalisering av tryckt material. Redan utvecklade digitala bibliotekstjänster för barn bör få en permanent statlig finansiering.
5. Stärkt stöd från en nationell biblioteksmyndighet med infrastruktur, juridik, metadata, kompetens, utveckling, forskning, omvärldsbevakning och uppföljning/utvärdering av den nationella biblioteksstrategin.
6. Inrätta ett oberoende fortbildningsinstitut inom högskolan med uppdrag att vidareutbilda biblioteks-och informationsvetare.

Reformförslagen konkretiserar vägar för hur den statliga nivåns stöd till biblioteksutveckling i hela landet skulle kunna gå till, men behöver preciseras närmare. Likaså ansvar för planering och genomförande. För reformförslagen finns kostnader och förslag till finansiering angivna. Det går dock att resa frågetecken om de höga ambitionerna i reformförslagen kan genomföras med de medel som föreslås. Kostnaderna för genomförandet av reformförslagen och finansieringen bör därför ses över vidare i Regeringens beredning för att kunna bli verklighet.

I strategin finns flera slutsatser/inriktningar för verksamheten som knyter an till den lokala biblioteksverksamheten:

- Använd biblioteken som samhällets öppna rum för bildning, upplevelser och samtal.
- Fler invånare än idag bör kunna använda biblioteken.
- De aktiviteter biblioteken erbjuder ska vara kopplade till kärnuppdragen kunskaps- och litteraturförmedling.
- Biblioteken ska bidra till att överbrygga de digitala klyftorna.
- Bibliotekens verksamhet för att ge människor handledning om hur man hanterar digitala verktyg och värderar information och källor ska stärkas.
- Folkbiblioteken ska inspirera till barns fritidsläsning.
- Folkbiblioteken ska värna litteraturens konstnärliga värde och uppmuntra människors fria läsning och läsningens betydelse för hälsa och livskvalitet.

Även om slutsatserna på ett plan i det stora hela äger riktighet är det inte överblickbart hur de ska tolkas och på vilket sätt de ska ligga till grund för fortsatt strategiskt arbete och vem som när ska ta ansvar för att slutsatserna processas vidare. Till del kan man i slutsatserna ana ansatser till möjliga statliga mål som anger önskad effekt av ett statligt stöd till biblioteksutveckling, till del är slutsatserna mer av möjliga åtgärdsförslag på statlig nivå och till del ger de uttryck för en mer generell beskrivning av redan etablerad praxis som biblioteksverksamheten bör förhålla sig till. Materialet skulle därför tjäna på att sorteras i den vidare beredningen och struktureras upp i en eventuellt kommande proposition. En utgångspunkt bör vara bibliotekslagen och försök skulle kunna göras att knyta slutsatser och förslag närmare den i syfte att beskriva hur de bidrar till ett genomförande av lagstiftningen. Det är också god ide att ge en nationell biblioteksmyndighet i uppdrag att regelbundet följa upp strategin med mätbara mål samt förslag på åtgärder och eventuella reformer.